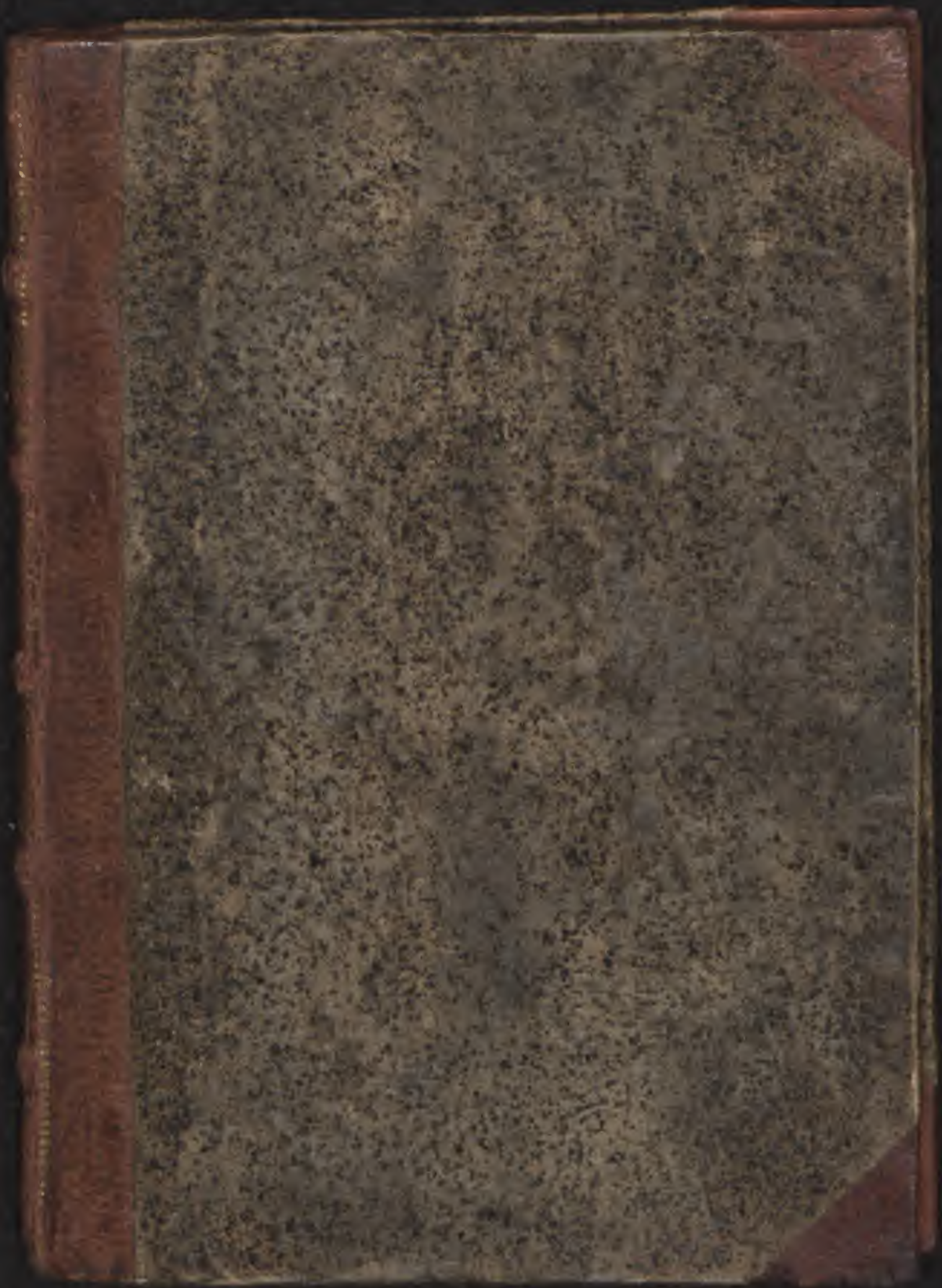

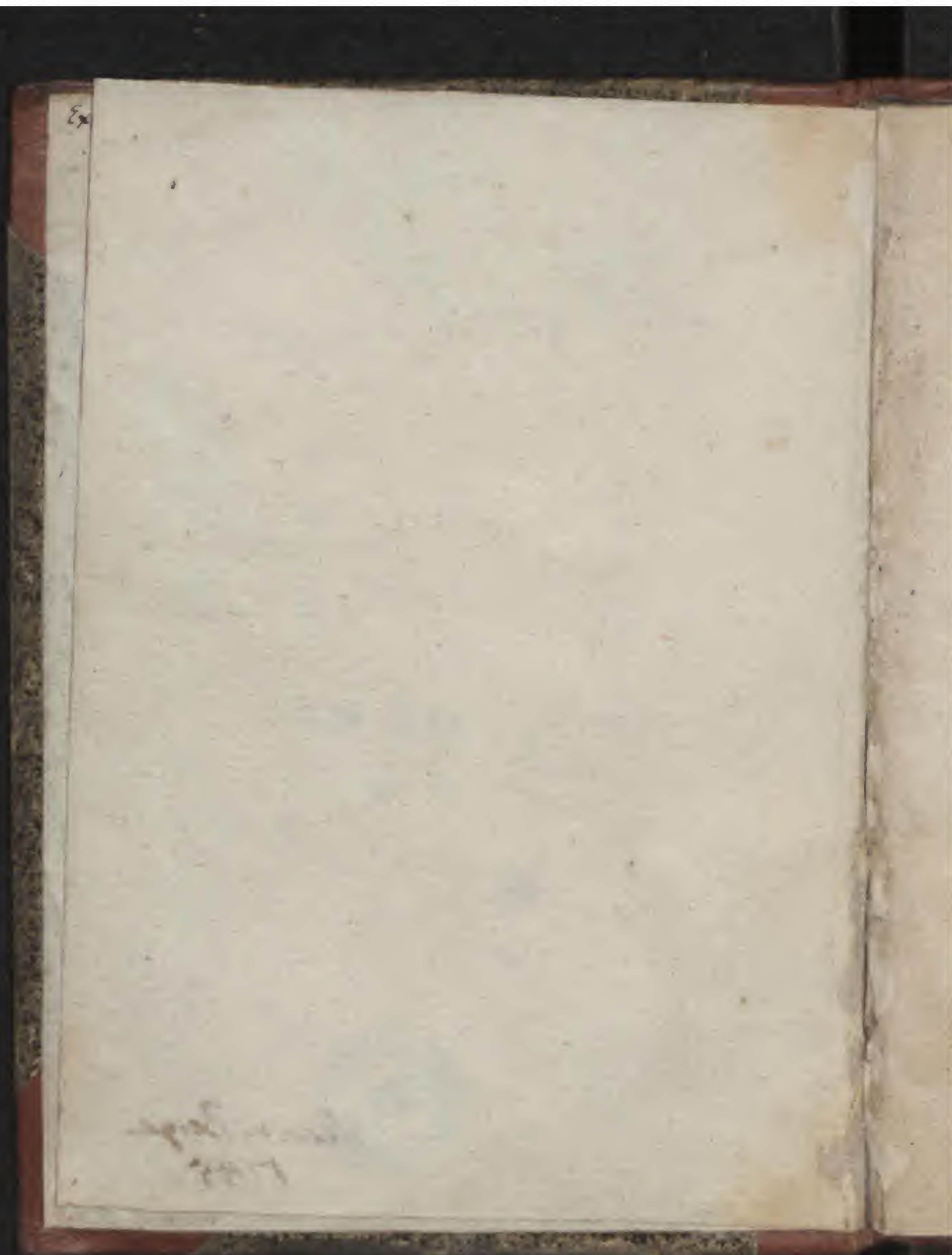

Exc.

Secr. v. Bergen
1745.

¶ Hare begynnes the femthñ teghñ for en wors herre strenghe dom scall kõme Som sanctus paulus. sanctꝰ hieronimus och sanctus gregorius skriffwe i theris bøgher.

Hieronimus monde thñ hellige mã hiede
Hanfor at ransage oc at ledæ
J alle the bøger ther han saa
Han fand om siden ther oppaa
Hvar met werden sculle faa een ende
For gud alzwolden hannũ thet kiende
J ebrvske bøger han thet fand
For han war een sand helig mand
The fæmten tægen ther komme scal
Han screff them alle oc feste them wel
Han screff thm̃ alle oc lod off thm̃ kinnæ
Forthi haffue wij thm̃ alle til minnæ
Fæmten ær the tegen at lawæ
The kõme i thñ fæmtẽ ydersté dawæ
Wil i høre tha moge i thm̃ minnæ
The worde alle i thñ yderste timæ
Ther wor herre lader sig til dømmæ
Ale mãkiøn effther sin gerning at dømæ

¶ Thet første teghen

Thet første tegen wil ieg edher thee
Hwo tha leffuer han maa thet see
Thet ær blelsk oc icke sod
Wannæt løfftes ower høyth

Fæmten allna ower alle bierge
Tha drower bode plower oc herræ
Urdagh oc saa ther til sæde
Oc alt thet mā scal fødes mæde

¶ Then annen tegen

¶ Annen dage scal regnꝫ worde
Saa sawde then mester bogen giorde
Wannet scal saa nederlig gaa
Thꝫ owerste at thet ingen kan naa
Svo oc kielde oc flodæ oc aa oc bæcke
Thet ingen kan sin hand til racke
Thet meignæ haff thet gaar oc bort
Saa nædcrlig at man wed ey hort
Thet føre war haff mellō beggi lande
Thꝫ worder tha alt til thn̄ tørre sande

¶ Then tridiæ tegen

¶ Tegen scal worde then tridiæ dag
Wannꝫ scal alt effter i sith eget laff
Kielde oc strøme the effther fare
J thet samme laff the føre i ware
Siø oc flodæ oc beckiæ oc aa
Thet meignæ haff thꝫ gør oc saa

¶ Then fiærde tegen

¶ Fierde dag scal seg obenbare

alle wonderlige ting i wannet fare
Gode fiske oc marswȳn oc store hwalle
inthz maa sig tha vnder bulgæn fialæ
Thz scal seg tha alt ower wannz the
thet er iāmer oc stoer wee
Thz rætzsæl at tenctæ ther aa
hvilken een nod thū gaar vppaa
The giffue aff them bode skrol oc rob
som wed then herre ther all ting skob

¶ Thz fæmte tegen

¶ Fæmte dag scal haffuz brænne
thū mvnde the mester i boger finne
Alt thet mand i werden ære
thet scal tha alt sammæ loffwinde wære
Hwer mantz hierte maa tha wed blode
at wannet scal tolæ thøllig møde
Alt thet andelig wor herre i wānz giorde
scal tha alt sammen for worden

¶ Thet sættæ tegen

¶ Sætte dag scal iordōn blode
ther sig nw teer i fower grødæ
Oc scal blodug tog aff sig giffue
met ulikt scal werden alt fordriffue
Vrttær oc blomster som nu dener

the for worde tha bode hwide oc grøne
Oc alle thẽ fagard ther iordẽ af seg teer
thet worder tha alt til thẽ sorte leer
¶ Thet syuende tegen
¶ Syuende dag tha kommer røg
thet ær eẏ the saa starck een weg
Thet hun scal eẏ tha neder falle
thẽ starke mur holler seg eẏ met alle
Skowe oc treer oc alle lunde
falle tha alle neder i samme stunde
Kircke oc torne oc borge hin stercke
som staar i bøger saa læse klercke
Inthet maa tha lenger stande
Nickt maa wel kalles at ware wande
¶ Thet ottende tegen
¶ Ottende dag scal sammen slaa
stienæ oc bryde hwer annen smaa
Oc ingen kan seg for annen ware
oc ingen kan hin annen spare
The bryder hwer ãner saa smaa som dør
thet skeer æn føre folket alt dør
¶ Thet niende tegen
¶ Niende dag scal regnet giøres
iorden scal bode skialffwe oc røres

Jorden kommer tha saa sterck
tha skilffuer bode leegh oc klerck
Tellig rætzsel som tha bwrd
saa men aldri siden werden word

¶ Thet tiendæ tegen

¶ Thē tiendæ dag scal høwæ falle
oc ryglæ neder met alle
Oc bierge iæffues tha wed dale
i sculle icke wantro mȳn tale
Jorden worder tha saa iaffn
som signet ware wors herre naffn

¶ Thet elløffthe tegen

¶ Elløffte dag scal folket vdh løbe
aff theres bode giældre oc øbe
The gielle alle i there stare
oc ingē kā hin ānen sware eller spare
Oc ingen kan seg for ānnē waræ
for senden siær ieg thet obenbare

¶ Tholffte tegen

¶ Tolfftæ dag tha scal alle
himmel tægen nedher falle
Sool maane oc stierne oc alle planedher
so sient worder them effter at leder

¶Thet trættende tegen

¶Trættende dag scal alle død
som ther tha findes leffuendis i thēn ød
Hwerken man heller kone heller mød
maa ey lenger leffue men sculle tha død
Oc opstāde mz thē̄m som føre wore døde
men slickt legges werden øde

¶Thet fiortinde tegen

¶Fiortende dag scal ludhen giellæ
oc lade the døde alle opp kallæ
Oc alle op aff thæn sorte moldh
som wede thē̄n herre hvat the hawe told
Tha røres saa mange eth molde been
theres opstādel wed gud alleen
Tha sculle alle aff døde op risæ
hwo nu wel giør han fonger tha lisæ

¶Thet fæmtinde tegen

¶Fæmtende dag kōmer yld
oc brenner alt oc æn een dield
Hēmel oc iord til nederste ære
som skriffthē̄n woll kenne oc lære
At alt giær helwid for næden reer
alt werden grader tha oc icke leer

Diæfflen kōme forte oc lede
at rāme oc gribæ ær the til rede
Owen kōmer dōmerē i een ildelig sky
vmowelig worder tha at fly
Han kōmer met saa affwelig dold
hwer man tager aff sin tiænste fold
Han lader alt manken for seg kalle
ÿlde oc gode thees ther alle
Ilde men a winsther hænde
alle the hauuū i werden eÿ kende
Han taler til them eth redelig ord
vsle ær the at the i werden word
Hwnger oc thyrst thet haffde ieg
alt stunden ieg war hoss teg
Kalth oc swwg war ieg oc
ingen aff eder meg ind tog
Mÿn døde kropp wille i eÿ iorde
nv skulle i giælde at i thet eÿ giorde
Tha swarer saa then vslæ mæn
som tha skelwer bode tunge tand
Naar sowæ wÿ teg i thelig nød
wÿ aff stod teg eÿ antug leffnē eller død
Ioor siger han tha i sowæ ther
thÿ hungrige oc fattuge i reffnæ klær

I wille thm̄ bodeſpotthe oc hade
forthi kōmer thu aldrig til naade
Hwre iāmerlig maa thm̄ tha ledæ
thm̄ han giffuer ewindelig wredæ
Oc næffner tha hin ſortæ fiænd
oc wille thm̄ alle haunū i hand
Hwre iāmerlig fard mvn the tha faa
eÿ wille nv til ſkriffte gaa
Fader oc ſøn oc then helligandh
han ſeer ſeg om aa høgræ hand
Alle the hannū i werdn̄ kiande
Sculle nv faa een rowelig ændhe
Han taler til thm̄ eth ſigneth ordh
wel ær them at the til wordh
Hwar ar i nv mÿn ſignet faders børn
i lvder oc lader hær til ørnæ
Hwad ieg haffde hvnger eller twrſt
i alle nødæ hulpe i fvrſt
Hwad ieg war leffuen eller død
I affſtund meg i ingen nød
Ther ſigneth folck i there ſkare
the tagæ at ſaa at ſware
Herre dōmere hwad ſigher tw
wÿ ſowæ teg aldrig føre een nw

Hoor siger hã thẽ i ælste hin fattug man
ieg kennes nu weder at ieg war han
The stande oc lydæ then helliæ røsth
som giffuer them alle en signet trøst
The fare saa glade vndher hans fanæ
the lowæ alle at the sculle hannũ tiænæ
Thẽ stund the wore i there liffue
oc noget for hans skiøld wille giffue
Hwo hin vslæ wil nu antæn giffue eller læ
thet finnes tha for wors herre knæ
Hure wil tu tianeste bedre stede
en tage i gien ewinnelig glæde
Gud giffue oss thet alle sammen
oc saa sige wij alle Amen

Mẽn kære wænner then werdughæ apostel och ewangelista Sanctus Johãnes han saa ijunen guddommen then sthore nødh och bedrøwelssæ thet syndughe mennisske och forbanneth mẽ nisskæ the sculle lidhæ oppaa then yder sthe domdag Oc saa han then store grũ het som dõmeren scal kõme met Item op ladher han oss then samme nødh oc bedrø

wilsæ ther til at wӯ scnlle frycte oc redes thӯ̄ store grumhet oc holde ossaff syndū oc aff vndskab At nar gud wil sætte sӯn sthrenge dom thȝ wӯ sculle eӯ frā gaa mȝ alt som storæ ratȝsel Oc sighee sanct9 Jo hānes Jeg saa gutȝ engel neder fare aff hēmelen oc hā war om laud mȝ een sky oc hā haffde een reyghnbow om sit howȝ oc hans føder the ware som tho brenin/ de stolper.oc then engel som ieg soo han satte sin høgre fod paa hawet oc sin win stre fod paa iorden.oc hā oplyffte sin hād til hēmelin oc swor om thӯ̄ leffuide gud ther ewindelig scal leffue i hēmerige At thӯ̄ tӯd scal aldrig mere wordhe som tӯll forne haver werȝ som ær miskūdelighetȝ tӯdh Men here effter scal wordhe dom oc tætrvisher ¶ Mӯn kære wenner thȝte andelig vch at thyde Met thӯ̄ne enghell vnderstannes Jhūs xp̄s gutȝ søn aff hē= merigi Thӯ̄ne engel han beskriues ath ware om laud mȝ en sky Mȝ thēne sky vnderstānes gutȝ søns mādom ther han tog aff iōfru maria Met thӯ̄ne reyenbow

underſtannes thet hellige kors ther ihūs
op ſcal føre til dōmen mz ſegh Then an/
gell hans fødher ware brennendæ ſtolper
Mz thiſſe ſtolper underſtādis the hellige
kenne fædher ſom harver wæreth i then
hellige kircke. forthi at ligerwis ſom ſtol
per the op holde huſeth ſa a opp holdher
oc the hellig lærer thn̄ hellige kirke oc thn̄
hellig tro Oc ligerwis ſom ilden hā bren
ner oc lyuſer ſaa wermer oc ſyndug mē
niſkēs hierte i gutz kærlighz oc op lyſer
i th en hellige troo aff gutz ordh ſom the
høre i thn̄ hellige kirke Thn̄ ēgel ſette ſin
høgre fodh paa harvet Met thette haff
ſom bieſk ær och ſalt Ther mz merckes
plickt oc bood for ſyndē Oc ligerwis ſom
haffuet ær bieſkt ot ſalt och er alligerwel
fructſōmelig Saa ær oc hiærtēs rywelſe
for ſyndē En doo at thz houes nogz bieſk
at were i werdē. hū giffuer doo en fruc/
ſomelighz i hēmerigis rigæ forthi ſetthæ
engelen ſin høgre fodh po harvz ſom ær
paa the thē ſuck oc ſorg hafuer for thers
ſynder Forthi ath hvat ſom the lidhe for

synden thz scal wendis alt til thn̄ hogre
fod som ær til bedrelsæ. forthi allie sted i
thn̄ hellige skrifft markes thn̄ hogre diel
mz godhz Oc thn̄ winstre met ondet for
thi sætthe engelen sin winstre fodh paa
iorden thz ær the mēnniske thr̄ inthz spor
i werden uden werdszens forgingielighz
oc inthz frucrer gud oc inthet rædhes for
thn̄ yderste dom eller for guds strēghet
eller for helwides pinæ Oc hvat som the
sammen legghe hær i werdhen aff werl
zens rigdom thz wēdis thm̄ alt sammē
til vnde Oc forti sette engelē sin winstre
fodh paa iorden Framdielis siger sanct?
Johānes at engelen som ær gutz søn han
scal giffue eth grumth roob aff seg liger/
wis som een løwæ. oc tha scal alle ting
skielwæ oc redes Oc først dōmerē haffuē
giffuet thn̄ grūme røst aff segh Tha scal
syw thorden slaff ganske grūme kōme oc
hwer thorden scal giffue en ønkeligh røst
aff segh Then førsthe scal saa lyde oc syæ
Star op alle døde mēniske oc gar for gutz
dom oc giører regenskab for alle the syn

dher som i hafuer tenckt talet eller giort
oc for the gude gerning i haffue for sømt
at giøre O kiære wēner huilke en oncke
lig thorden ær thet Aff thȳne torden skrif
uer apostelē Wor herre scal lade blese en
lwdh oc basonæ tha scal alle døde mēnis
ke op stande aff døde oc wære vforfæret
O huilke een grum lwdh ær thz Sanctus
Jheronim⁹ han skrifuer Hvad ieg heller
sower heller ieg woger eller hvad ieg gør
Tha lyder alt thȳne grūme lyd for mȳne
orne Stander op døde mēniske oc gaar
for gutz dom Thenne røsth scal lyde saa
høfft at hon scal høres i hēmelen oc tha
sculle the see gutz søn kōme mz stor makt
innen skiun Oc tha scal hemmeriges hær
skab kōme mz hannū Tha scal scē peder
oc scē panel kōme ledinde fræm met alle
apostele oc met alle ewangeliste Sancte
staffen scal kōme mz alle hellighe marti
res Ther scal kōme sanctus Nicola⁹ met
alle hellige pawer biskoper oc prester oc
alle hellige cōfessores Thē scal kōme Scā
Katherina oc scā barbara mz alle hellige

iõfruer Ther scal scã Elizabet kõme mz alle widuær Oc scã Anna mz alle the thẽ hafuer leweth i ræt ecktæ skab Ther scal kõme Jomfru maria mz alle reenliwæt closter mæn oc clostr̃ iomfruer O huilke een hederlig skare oc sammelinghe scal ther kõme Aff thĩne skare kwnger then hellige kirckı Gud i hẽmerige hã scal kõ me til ydersste dom oc alle hans heilighe mz hãnũ ¶ Thñ ludh scal oc heres ouer alle werden oc neder til helwidis Oc tha scal syndug oc forbãnet mẽnıske op stan- ne mz stoer rætzel oc meth stoor skiensz el oc ga for gutz dom Tha scal pilat9 kõme mz alle vræth dõmer Ther scal kaym kõ me mz alle man dræber Thẽ scal lameth kõme mz alle hoerkarle oc horkõns Ther scal kõme geesabel mz alle the ther i skør- lefnz lefuer Ther scal kõme aninias oc saphias met alle closter leber man oc quĩ ner Aninias scal kõme mz alle ther hans mord thieræ egen bærn Oc scal hwer frã gaa effther sin stickelse oc meth sin eghñ gerninge O kære wenner hwat ther ær

een bedrøfwer skare Hwi hwilke een be-
drøffuet hob Wil thu ey wære there stol
brødere pa thē yderstæ dom oc i thē store
pina i helwidi ær tha fly synden oc ondh
skab Sō scūs iohannes siger At forbānz
mēniske there giærningh følger them oc
efter ¶ Thē ānen tørden scal giffue een
røst aff seg oc thē scal lyde saa At forban
net mēniske sculle aff skillies fra the go-
de mēniske Sanct9 matheus han skriff-
wer At først mēniskēs søn oc gutz søn kō
me i sin domstol oc alle hans hellige met
tha scal guts engel styræ them ligerwis
som een hiærde skiler lām e n. oc scal skic-
ke thē i fire dielæ J thē første diel er the
som ey sculle domes mē the sculle taghes
aff dōmeren. thet ær the hellighe apostel
ther alle wærslens rigdom forsmade for
guts naffn skyldh oc fulde hanū effther
i stor fatugdom Tha scal thet fulkōmes
thē ther wor herre sawdhe til scē peder
oc hwo som haffuer offuer giffuet alle
stycki for myth naffn skyldh oc haffuer
megh effther fulth naar mennisk. ns søn

ſidder paa ſin domſtool. tha ſcal ee tolff ſidde paa tolff ſtole oc dome mz hannum tolff iſrahels ſlecth icke at the ſculle giffuo noger dom men then dom ſom gutz ſon giffuer thn̄ ſculle the ſtadfeſtæ Men the ſom ære i then anneu diel the ſculle icke domes the ſculle regnere mz gud thet ær the ſom milder haffuer haffdh ouer the re iaffn criſtē hare i werden Til thm̄ ſcal wor herre tale ſom ſanct⁹ matheus ſkri/ uer oc ſiger Kōmer hidh mijn helllighe fa ders bøn oc tager thet righe ſom edher ær til reet aff werdzens opp hoff forthij ieg war hwngre i gawe meg at edhe och ieg war thørſtugh i gawe meg at dricke Jeg war nøgen i klæde meg Jeg war be/ drøweth i huſſwaleth meg Jegh war død oc i begraffet meg oc miſſinndh haffdhe i offuer megh Tha ſculle the ſware Icke haffue wi ſeeth teg i ſaadan madhe ſom thu ſiger Anthan hwngre eller twiſtugh heller nøghen heller bedrøffuet Tha ſcal dōmeren ſware igien Thn̄ tijdh i giordhe thn̄ minſthe oc thn̄ armeſtæ ther badh i

mith nafn i werden tha giordhe i megh
thet siæfue Men the som ære i thū tridiæ
diel the ſculle haardelig dømmes. thz ær
the mēniſke som liffue i dødelighe ſynder
hare i weeden oc aldri wille ower giffue
ſynden The ſculle dømmes til ewindelig
pine. them ſcal dōmeren hordelig ſtraffe
ſom ſcūs matheus ſkriffuer Jegh waar
hwngeræ. tørſtngh. nøgen. ſorigh fuldh
oc ſywgh. i fenxſel. død ingen miſkundhe
ſeg offuer meg Tha ſcal dōmeren ſige till
ſin engel Tager oc bindher bode hender
oc føder ſammen oc kaſter them neder i
the yderſte morken ther ſom ær gredh
oc tandſkielwen Men the ſom ær i then
fiærde diell thm̄ ſcal offuer gaa een encke
ligh oc ſwar forbannet dom Ther ær the
ſom then hellige troo haffuer forſmadh
ſom ær iøder oc hedningh oc onde criſtē
mēniſke Ther aff ſkriffuer ſcūs Johānes
Thet træ ſom icke gior godh fruct thz ſcal
op hogghes oc kaſtis i ilden och brennæ
ewinnelig Som ſcūs matheus bewiſær
Gutz engel ſcal gaa oc ſkilige the godhe

mēniske fra the vnde oc kaste thȳm i thȳ̄
brenne i helwidis ild Tha scal then tredie
torden giffue sin røst aff seg Och tha scall
gud opp staa oc thee sine hellighe wenner
alle hans døds teghen som ær thet hellige
kors och the nawel thet spydh thet gick
i gømen hans sidhe Then hwassæ thornæ
krone ther gick i gømmen hans howeth
The hwasse swøber oc ryst som the floo/
we om alt hans legom Thisse stycke oc
mange flere scal wor herre for oss syndu/
ghe mēniske thee thet wi sculle see at wi
ære for domde met stor rætwishet forti at
wi haffue ingen til flucht hawet til woor
herre hans død och pine hawer inghen
tiæniste giort hānū for hans pine mā nw
haffue wi forsmadh thet hellige wærduge
blodh som gud hawer vdh gythz for teg
Sanctus iohānes crisostomꝰ hā siger At
wor herre han scal tale til synduge mēnis
ke paa then yderste dom oc sige Jeg ne-
der for aff hemmelen oc tog mandom
for edher skyld ieg liddhe manghe foldh
pine ieg lodh meg binde ieg lod meg slaa

ieg lod meg hudſtrnge ieg lod meg kro/
ne mz hwaſſe torne krone ieg lod mãnig
foldh ſpotte oc ſpee for eder ſkyld. ieg led/
de then harde død paa korſſet for edher
ſkildh Hware ære then tiæniſthe i haffue
megh giord ther for Hware er then løn
meg bwrde for mith blod ſom ieg haff/
wet vdh gydet for eder ſkuld Tha ſcal be/
drøffue ſeg all werden Tha ſcal iøderen
robe met oc grede. at them ſculle noger
tĳd kõme i howæ at the ſculde ſaa vnt/
keligh hantære thiere gud oc thiere ſka
ber The ſculle bedrøffue them thet the i
werden ſculde noger tĳd ſtride oc ſtande
ſaa haardelige a modh then hellige troa
Tha ſcal bedrøffue ſeg alle forbãnede mẽ
niſke at the ſculle noger tĳd gialde hanũ
ſaa møget vnd oc gienwordighet for thet
møgget gode han haffuer bewiſth them
Tha ſcal ther ſkee ſom ſtander ſkreffuet
ſom ſcũs iohãnes ſiger At i the dage ſcal
folbãnet mẽniſke leede oc ſpøre at døden
Oc dødñ ſcal fly fra thm̃ The ſculle attra
at døden och døden ſcal e paa fines them

O kære wenner betencker hwre stor red⸗
sell thet er at kōme for een werzens herre
hans dom met noger vndhe sag Hwru
moget meere redzel ær at kōme for then
alt saa megtugeste gud hans dom met
saa manige vntalige synder oc vnde ger/
nig Sanctus innocenci9 han skriffuer aff
thē store grumhet ther scal kōme pa thē
vderste dom och fredzens engell som ær
gutz engel The sculle beskeligh gredhe
Hvad scal tha forbānz mēniske the sculle
wede thī noget frelssæ ath were vndhe
mēniske oc syndug mēniske Hure wil thz
tha gá thī Tha sculle the robæ oc skrige
som scūs lucas skriffuer Kōmer bierghe
oc dale oc faller paa oss Tager oc skyuler
oss at wi sculle ey obenbares for gutz an/
læth som sidder paa domstol Oc tha scall
then fierde torden giffue sin rǒst aff seg oc
tha sal dōmeren opp stande oc alle the
som met hānū ær oc kiare ower syndugæ
mēniske forthi han hawer vnth thī tyd
oc stund till at giore plict oc bodh for sin
don oc then haffuer menniskien fortert th

vnøttelig Ther aff skriffuer sctūs bernar
dus oc siger Alle thē tijd ther gud hawer
vnch teg hære i werden hun scall ransa/
ges aff teg paa then yderste dom ee hvil
ke lwnde thu hawer fortæret henne forti
at saa som then minneste haar paa thit
howet bliffuer oc eij vfortæret saa scal oc
thē minste punct i tegh ar aller bliffue
vranstagz Framdlælis scal hā kære ower
mēnisken forthi the haffue eij holt hans
bodordh Ther aff stander saa skreffuet i
mijne bodordh haffue i eij ganget forthi
sculle i gaa i then ewinelig pine oc fordø
melse Sigen scal han kiære ower synding
mēniske forti the hawe ingen hoob hawd
til thē løn ther gud haffuer iæth them i
hēmerige Thē aff skriffuē Isaias kafue
i eij hørd scal wor herre sige aff liffsens
løn som ieg hawer iæthē thim ther meg tie
ner Tha scal diæfflen op stande oc kiæræ
ower synding mēnisken Som sctūs Au-
gustinus bewiser Diefflē scal wære til rede
oc abænbare alt thz som wi hawe bedreff
wet i hwad stæd oc hwad tid som wi have

swnnet oc tha scal diæfflen roobe effwer
syndugī mēniske oc sigæ O alc saa retwist
dōmer dom thesse forbānet menniske till
at wære mijn ewindelig for there synder
skyld forthi the wille icke wære thin for
nadenskyld The haffue weret tegh vlv.
dugh oc meg horsam The haffue forsmad
thine hellighetz klæder och the kōme tijll
dōme met mijne kleder The haffue tianth
meg i werden. lad meg løne thm̄ i helvidi
Tha maa forbānet mēniske sige som pro
phetensijær Jegh ær nv giord som iet for/
derffuet kar for ieg hører paa alle sider
the meg skiender Tha scal diæfflen roobe
ower onde mēniske hwi haffue i forbānet
mēniske tiænt meg nv haue i inthet godz
hord aff meg ellē noger trøst ellē mildhz
hwi hawe i tiænt meg i arme vonsilig sō
inthet haffue at løn eller met vden ewin/
nelig ildh Tha scal mēniskens vnde gier/
ning op stāne oc bare wnns mz diefflen
Jsaias bewiser at i mēniskens ydherstæ
thid tha scal alle hans gerningh woordhe
obenbare oc ther ondskab scal obenbaris

oc alle scal see thereskienself Thē skriuer aff Sanctus bernardus At paa thē vdē sthe domdag tha scal alle mēniskens ion der roba ower mēnisken oc sige Thu ha/ wer giord oss wij ære thin hand gerning i dag kant thu icki oss skywle wij sculle ewinnelig bliffue met teg J dag sculle wi fordœmmes mz teg. i dag scal werdē kiere ower syndug mēniske Solen och manen hēmelen oc iorden dagen oc natthen the ær emod oss oc kare owē oss Tha scal thē fæmthe thorden giffue sin rœsth aff seg oc tha scal forbānet mēniske giffue en oncke lig aff them Sapiencia siger Forsth the see thesse grūhet tha scal the bedroue thȳ aff thē grūme skøn oc sculle roobe we we we meg mz diæfflen ewennelig we megh for mȳne skammelig tale we ower meg for mȳne gerning for hwilke ieg scall nu gaa til thē ewinnelig helwidis ildh ther aldrigh scall vdslvckes och at bliffue ther ewinnelig mz diafflen sō teg hawer tiænt oc forsmad mȳn gud oc mȳn skaber Aff thȳnne bedrøwelse skriffuer scūs Gregori⁹

12.34.

pe ſhær O ſyndug mēniſke hwad thiere
weÿæ ſcal tha worde ſorigh fuld først the
ſee offuer thm̄ dōmeren fuld wredh the
ſiæ vndher them helwide fuld led The ſee
i there hende there manigh foldh ondhe
gierningh ſom offwer thm̄ kiære The ſee
the grūme diefle redeboon til at draghe
them til ewindelig pine The ſee thn̄ vrene
werden alt ſamen ſtanden i een lowe oc
brenne O thu uſlæ menniſke hwort wilt
thu ſlv thet ær vmogelith at thu kāt ſlv
hwad kant thu arme ſkømper tha giøre
Tha math thu ſighe Saligh ære the ſom
plict oc bood haffuer giord for there ſyn
dher och thiere ondſkab ær them forlad
Tha ſcal then ſætte thorden giffue ſin røſt
aff ſeg oc tha ſcal hēmel oc iordh ſkielffuæ
och redhes Som ꝓpheten dauid ſigher
Jorden ſcal ſkielffue och redhes først gud
ſcal vp ſtaa paa then yderſte dagh Tha
ſcal ſoolen worde mørck och maanen ſcall
giffue inghen lÿwſen aff ſeg och ſtiærnen
ſculle falle neder aff hēmelen oc helwidis
reghn̄ ſcal røres Tha ſcal dōmeren ſighe

d i

thet greselig ordh gaar fra meg i forban
nede mēnisķe i ewendelig ild som diæff/
len ær til redh oc hans engel ewinneligh
gaar fra meg oc fra mÿn misķūdelighet
oc fra mÿn nadhe oc fra mÿn ewindelig
gladhe gaar fra meg oc fra mÿn enghel
oc alle mÿne hellighe man hwes trøst oc
ķēnedō oc hialp i haffue for smadh gaar
fraa meg oc fraa mÿn alt som kiæresthe
modher maria gaar fra meg i forbannet
mēniske forthi i haffue leffuet i forbānelse
i sculle wære forbānet aff hēmelen saa at
aller scal noget god kōme eder aff iorden
forbānet sculle i werde i helwidi forthi at
bode edher sial oc eder legom scal pines
ther ewinnelig Tha kōmer them inthet i
howe vthen suck oc sorig Oc tha scal thÿn
sywende thorden kōme oc giffue sin røst
aff seg Oc tha scal helwidis op lades och
scal bidhe then store oc manig folch pÿne
som them ar till redh forthi effther then
samæ made som the haffue leffuet i syn-
den saa sculle the oc haffue pinen Forthi
rober thÿn hellige man iob O kiere gudh

ladh meg ware hær noger stundh at ieg
mactæ nogz græde mijn bedrøwelse igien
forræ en ieg scal gaa til thē mørcke iordh
som ær helwidi Gudh wor herre ihesus
miskūde sig offuer woss syndug mēniskæ
at wij matte faa her effther ewinnelighe
nadæ Amen

Thæra begynnes eth fogert iærtagen

Thet var en biscop hā haffde en prest
Som lidhz i skrifften hawde hā last
Bescopen talet til presten saa
Kiære sōn wi wille vdh at spacere gaa
Tagh thin bogh vdi thin handh
Saa willæ wi loffue then hellig andh
The ginge didh som gresset grode
oc saa hwaræ fawere vrther stode
Tha sawde biscopen til presten saa
kiære søn thu scalt nw fra meg gaa
Jeg wil hære wære oc bede mijne bøn
thet gud meg wille giffue til løn
Thū ewinnelig ærens krone
inden høgeste hēmerigis trone
Kiære søn saa scalt thu oc thz gøre
gud han matthe wore bøne høre

Thñ pꝛæſt ſeg laude pa ioꝛden neder
een andh i ioꝛden gaw ſeg ther weder
Ther han haffde ſin bøuer læſt
vnder ſeg i ioꝛden hoꝛde han een røſt
Hvare een paa eth hackebreed ſloo
alt aff ſith hiærte ther wid han loo
Tha ſawde then preſt met ſkelffuer ſeg
oc thñ glede ieg hø:er her vnder meg
Tha ropte then pꝛæſt oc ſagde ſaa
nw maner ieg teg alt thet ieg maa
Vnder gud oc hans moder maria kær
Thu ſcalt meg ſiia aff hwē thu kōmen ær
Som hær i ioꝛden ſeg gleder ſaa faſt
ſiie meg thet ſnarlig met een haſt
Tha ſwareth een røſt hannū i gien
Hwi maner thu meg oc gioꝛ meg meen
Jeg ær een arme fattigh andh
ſom neder aff hēmelen met lucifer kam
Han haffuer bode ſoꝛg oc pine
For hā paa hoffmodh føꝛſt mwnde ſine
Jeg war i hēmerigi een ængel ſaa god
vdh ſkiøth ær ieg foꝛ lucifer hoffmod
Tha lucifer roptæ oc ſawdæ ſaa
i gutz ſæde ieg wel ſidde maa

At sidde i thỹ sæde saa ar ieg will
ther fore giffuer alle ængel meg priss
Tha ropte engelen oc sawde saa
ieg thet hørde giorde ieg oc saa
Thỹ same leeg haffde ieg tha i mỹn hand
oc loffuet ther met gud thỹ hellig andh
Tha monte ieg nedher aff hēmelin falle
then same lieg lod ieg i mỹn hand kalle
Sidhỹ ieg kom aff hēmelen her nedher
hær haffuer ieg seet oc glæd meg wedher
Jeg wed thet wel thu æst een prest
sïje meg om thu noger tid hawer læst
Aff mỹn skaber thet ieg matte nade faa
oc ind i hemmelige at gaa
Tha swaret i gien then unghe prest
han haffde ev møget i sárifithen last
Jeg siger teg thet alt paa mỹn troo
thu kōmer aldri i hemmerige at boo
Oc aldri kan thu nadæ i hēmerige faa
men pines oc drøwes for vdheu ende tha
Tha swaret then and sa gredelig
oc sawde nu wil ieg aldri glæde meg
Fraa ieg neder aff hēmelen kom
ieg hawer meg glæd oc giord saa from

Jeg acktet meg een bedre glede at faa
nu ſigher thu meg thet ieg ey maa
Nu kan meg aldri gleden hende
men ieg ſcal pines til ewigh ende
Myn leeg wil ieg nu ſunder ſlaa
men ieg gutz nade aldrig kan faa
Oc grede oc ſorige ther iegh war ſkabt
at ieg ſculle ware ſaa illæ fortabt
J alle ſtyckie ſloo han ſin legh
han ſorgeth oc grad ſaa beſkelig
Strax tha mwnne preſten opp ſtaa
til biſcopē at gaa oc ſagde til hannū ſaa
Fader biſcob ieg edher ſiÿæ wil
til then ſted ieg følliger eder til
Ther maa i høre ſuck oc grad
aldri tha hørde i ønkeliger lad
Ther ſidder een arm fattig andh
hun neder aff hēmelen met lucifer kam
Hun leckte paa een leeg ſa bold
ieg gledes ther wed tuſent fold
Hon ſporde meg om hon kunde nade faa
ieg ſagde at hū aldrig i hēmerig kūde ga
Thē biſcopē kom paa thz ſamme ſted
hās hiertte thz drøwet myget ther wed

At hã hørde then arme and saa sørige
tha mũne hã strax thñ and atsporie
Vnder gutz naffñ ieg maner teg
at thu scalt strax nv sware meg
Hwo thu ast hær greder saa saare
at aff thin øgen rinder saa mange taaræ
Aldrig tha hørde ieg vnseliger ladh
en ieg hører thin sorgh fuld gradh
O arme and thu swar nv meg
helder ieg sidder har oc sørger mz teg
Thñ arme and hũ swaret i gien
hvo ast thu ther ocker mijn sorig meen
Jeg ær en biscop aff thette landh
ieg wil teg hielpe om ieg kand
Tha swaret thñ and saa onselig
forthi huu war saa sorghelig
Jeg war een engel aff hẽmerig
saa ær ieg vdh skøth for lucifer swig
Jeg haffde eth hackebred i mijn hand
ther ieg har neder kom saa sand
Mz thñ leeg gledde ieg meg saa
at ieg kunde aldri sorige faa
Een tid kam til meg en prest
han hawde thet føre last

At ieg aldri matte nade faa
oc aldri i hēmerige at gaa
Thu ast een biſcob alt ſoo klogh
haffuer thu thet læſt i noger bog
At ieg matte æn nade faa
oc in i gleden i hēmerig at gaa
Tha ſwaret thn̄ biſcop ſaa mildelig
ieg ſiger teg thz for wiſſelig
At thu faar nade oc worder fri
for al then ſorg thu aſt vdi
Ther wed tha gledes thn̄ arme and
hū loffde fader oc ſøn oc thn̄ helligand
Jeg wil mÿn leeg til hobe kōme
til gud ſetter ſin vderſte dōme
Ther hun haffde ſin legh tha bøth
tha leckte hū ſaa bradeliſkøth
Thet hørde biſcopē then gode man
hā lod thz ſkriffue for thet wor ſand
Thn̄ helligand tha giøme thm̄ baade
ther for thñne bogh munde raade Amē

Tryck i købēhaffn hoſſ Gotfrid aff ghe
men Anno M.ccccc. oc xv.

